

۶۳۷ ۶۴۲ ۶۴۳

ابلاغ در نظام حقوقی ایران

(الکترونیک، نیمه الکترونیک، سنتی)

www.ketab.ir

[کاربردی]

جهت استاده قضات، وکلای کارمندان شعب، مأموران ابلاغ، کارآموزان قضایی،

دانشجویان حقوق، مدیران و کارکنان دفاتر خدمات الکترونیک قضایی

دکتر مجتبی قهرمانی

واحد عمومی و انقلاب مرکز استان هرمزگان

معاون سابق آمار و فناوری اطلاعات و دکتری کل استان هرمزگان

سرشناسه	قهرمانی، مجتبی، ۱۳۶۱-
عنوان قراردادی	ایران. قوانین و احکام
عنوان و نام پدیدآور	انواع ابلاغ در نظام حقوقی ایران (الکترونیک، نیمه الکترونیک، سنتی): جهت استفاده قضات، وکلاء، کارمندان شعب .../ مجتبی قهرمانی؛ [برای] قوه قضاییه.
مشخصات نشر	تهران: قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات، ۱۴۰۰.
مشخصات ظاهری	۳۰۳ ص: نمونه؛ ۱۴/۵×۲۱ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۲۳۰-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیبا
یادداشت	کتابنامه به صورت زیرنویس.
موضوع	ابلاغ اوراق قضایی رسمی -- ایران
موضوع	:
موضوع	آیین دادرسی مدنی -- ایران
موضوع	:
شناسه افزوده	ایران. قوه قضاییه
شناسه افزوده	ایران. قوه قضاییه، مرکز مطبوعات و انتشارات
رده بندی کنگره	KMH1۷۲۹
رده بندی دیویی	۳۴۷/۵۵۰۱۶
شماره کتابشناسی ملی	۸۵۱۵۸۳۲
اطلاعات رکورد کتابشناسی	فیبا

وبسایت: <http://judpub.ir> کدپستی: ۱۵۹۹۶۵۳۳۱۶ تلفن: ۰۲۱-۸۸۱۹۹۹۰۴

مرکز مطبوعات و انتشارات
نشانی: تهران، خیابان حافظ، نبش خیابان سمیه، مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه
قوه قضاییه

عنوان: ابلاغ در نظام حقوقی ایران (الکترونیک، نیمه الکترونیک، سنتی) [کاربردی]

مؤلف: دکتر مجتبی قهرمانی

با همکاری: اداره کل آموزش قوه قضاییه

ویراستار: عبدالحمید ربیع نیا

صفحه آرایی: مژگان کاظمی

ناشر: مرکز مطبوعات و انتشارات قوه قضاییه

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۴۸۰-۲۳۰-۷

قیمت: ۸۵۰/۰۰۰ ریال

تیراژ و نوبت چاپ: ۵۰۰ نسخه - چاپ اول - آذر ۱۴۰۰

مرکز پخش، فروشگاه و نمایشگاه دائمی: تهران - خیابان حافظ - نبش خیابان سمیه - ساختمان شماره ۳ قوه قضاییه
شماره های تماس: ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۱۳ و ۰۲۱ ۸۸۱۹۹۹۰۴

فهرست مطالب

دیباجه	۱۵
پیشگفتار	۱۷
بخش مقدماتی	۱۹
فصل اول: تعاریف	۲۱
گفتار اول: ابلاغ	۲۱
گفتار دوم: ابلاغ واقعی	۲۲
گفتار سوم: ابلاغ قانونی	۲۲
گفتار چهارم: ابلاغ الکترونیکی	۲۳
گفتار پنجم: ابلاغ نیمه الکترونیکی	۲۵
گفتار ششم: ابلاغ سنتی	۲۶
گفتار هفتم: تعاریف و اختصارات به کار رفته در آیین نامه نحوه استفاده از سامانه های رایانه ای یا مخابراتی مصوب ۱۳۹۵/۵/۲۷ رئیس قوه قضاییه	
فصل دوم: تحول در زمینه ابلاغ در دستگاه قضایی	۲۸
گفتار اول: بررسی تاریخی ابلاغ	۲۸
گفتار دوم: ایرادات ابلاغ سنتی	۵۰
مبحث اول: ایرادات مرتبط با منابع انسانی در ابلاغ سنتی	۵۰
۱- کمبود نیروی انسانی	۵۱
۲- فساد اداری در ابلاغ سنتی	۵۲
مبحث دوم: ایرادات مربوط به فرایند رسیدگی در ابلاغ سنتی	۵۴
۱- اطلاع دادرسی	۵۴
۲- قلت ابلاغ واقعی سنتی	۵۷
مبحث سوم: ایرادات اجرایی ابلاغ سنتی	۶۱
۱- عدم رعایت حریم خصوصی مخاطبین	۶۱

۶۶	۲- مصرف کاغذ و آثار زیست محیطی.....
۶۸	۳- هزینه های زیاد ابلاغ سنتی.....
۷۰	۴- تغییر مکرر آدرس مخاطبین.....
۷۲	فصل سوم: ظهور خدمات الکترونیک قضایی.....
۷۲	گفتار اول: سوابق تقنینی.....
	۱- سیاست های کلی قضایی پنجساله ابلاغی مقام معظم رهبری
۷۲	(۱۳۸۸/۹/۲).....
	۲- قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (۱۳۹۰-۱۳۹۴)
۷۲	مصوب ۱۳۸۹/۱۰/۲۵ مجمع تشخیص مصلحت نظام.....
۷۳	۳- قانون ارتقاء سلامت نظام اداری و مبارزه با فساد مصوب ۱۳۹۰.....
۷۴	۴- قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۱.....
	۵- قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲/۳/۲۵
۷۴	مجمع تشخیص مصلحت نظام.....
۷۷	گفتار دوم: سوابق آیین نامه ای.....
	۱- آیین نامه ارائه خدمات الکترونیک قضایی مصوب ۱۳۹۱/۳/۲۲
۷۷	رئیس قوه قضاییه.....
	۲- آیین نامه شوراها ی حل اختلاف مصوب ۱۳۸۸/۱۱/۱۶ رئیس قوه
۷۷	قضاییه.....
	۳- آیین نامه نحوه استفاده از سامانه های رایانه ای یا مخابراتی مصوب
۷۷	۱۳۹۵/۵/۲۴ رئیس قوه قضاییه.....
۷۸	فصل چهارم: مزایا و ایرادات ابلاغ الکترونیک.....
۷۸	گفتار اول: مزایای ابلاغ الکترونیک.....
۸۰	گفتار دوم: ایرادات ابلاغ الکترونیک.....
	مبحث اول: عدم دسترسی عموم مردم به اینترنت و تلفن همراه جهت
۸۰	دریافت اوراق ابلاغ.....
۸۱	مبحث دوم: مشکلات فنی.....
۸۱	مبحث سوم: ایرادات قضایی.....

فصل پنجم: آمار مقایسه ابلاغ الکترونیک و ابلاغ سنتی.....	۸۲
گفتار اول: آمار در مدیریت قضایی.....	۸۲
گفتار دوم: بررسی آماری ابلاغ.....	۸۳
بخش اول: ابلاغ الکترونیک.....	۸۷
فصل اول: پیش نیازها.....	۸۹
گفتار اول: سامانه ثنا.....	۸۹
مبحث اول: فرایند ثبت نام در سامانه ثنا.....	۹۰
۱- پیش ثبت نام.....	۹۰
۲- احراز اصالت تلفن همراه و پست الکترونیکی.....	۹۲
۳- چاپ تعهدنامه و اخذ امضای فیزیکی یا دیجیتال.....	۹۳
۴- تأیید و احراز هویت.....	۹۵
۵- ارسال رمز شخصی.....	۹۵
۶- چاپ گواهی ثبت نام ثنا.....	۹۶
مبحث دوم: حساب کاربری.....	۹۷
گفتار دوم: سامانه ابلاغ.....	۹۷
مبحث اول: ورود به سامانه ابلاغ.....	۹۸
مبحث دوم: امکانات سامانه ابلاغ.....	۹۹
فصل دوم: شرایط ابلاغ الکترونیک.....	۱۰۱
گفتار اول: ثبت نام مخاطب در سامانه ثنا.....	۱۰۱
گفتار دوم: احراز ثبت نام مخاطب در سامانه ثنا توسط سیستم مدیریت پرونده قضایی (سمپ).....	۱۰۱
گفتار سوم: ابلاغیه دارای پیوست غیر مکانیزه نباشد.....	۱۰۲
مبحث اول: مکانیزه.....	۱۰۲
مبحث دوم: غیر مکانیزه.....	۱۰۳
فصل سوم: فرایند ابلاغ الکترونیک.....	۱۰۴
گفتار اول: نحوه صدور ابلاغیه الکترونیک در سیستم مدیریت پرونده قضایی.....	۱۰۵

۱۰۸	گفتار دوم: کیفیت و جزئیات ابلاغ الکترونیک
۱۱۲	گفتار سوم: دریافت ابلاغ الکترونیک از سامانه ابلاغ
۱۱۴	فصل چهارم: انواع ابلاغ الکترونیک
۱۱۴	گفتار اول: ابلاغ الکترونیک قانونی
۱۱۵	گفتار دوم: ابلاغ الکترونیک واقعی
۱۱۵	فصل پنجم: آثار ابلاغ الکترونیک
۱۱۵	گفتار اول: اطلاع‌رسانی
۱۱۵	۱- ارسال پیامک
۱۱۷	۲- ارسال پست الکترونیکی
۱۱۸	۳- اطلاع‌رسانی از طریق «درگاه خدمات الکترونیک قضایی»
۱۲۳	گفتار دوم: تاریخ ابلاغ
۱۲۶	گفتار سوم: اظهار بی‌اطلاعی از مفاد ابلاغ الکترونیک
۱۲۸	فصل ششم: ابلاغ الکترونیک در موارد خاص
۱۲۹	گفتار اول: ابلاغ به اشخاص حقوقی
۱۳۰	مبحث اول: راهنمای تصویری ثبت‌نام اشخاص حقوقی در سامانه ثنا
	مبحث دوم: راهنمای تصویری رؤیت ابلاغیه الکترونیک اشخاص حقوقی
۱۳۶	در سامانه ابلاغ
۱۳۹	مبحث سوم: گروه‌بندی ابلاغیه اشخاص حقوقی
۱۴۳	۱- تعریف
۱۴۴	۲- کاربرد
۱۴۴	۲-۱- توزیع‌شدگی
۱۴۴	۲-۲- موضوع پرونده
۱۴۴	۲-۳- حجم بالای پرونده‌ها
۱۴۴	۳- ایجاد، اصلاح و حذف گروه‌بندی
۱۴۶	۳-۱- ایجاد گروه‌بندی پیش‌فرض
۱۴۶	۳-۲- حذف یک گروه
۱۴۶	۳-۳- ایجاد یک گروه

- ۴- امکانات و نکات مرتبط با گروه‌بندی در سامانه ابلاغ..... ۱۴۹
- ۴-۱- امکان جستجو بر اساس گروه‌بندی..... ۱۴۹
- ۴-۲- امکان انتقال به گروه‌بندی..... ۱۴۹
- ۴-۳- امکان انتقال به گروه‌بندی اصلی..... ۱۵۰
- ۵- مسئولیت حساب کاربری..... ۱۵۰
- گفتار دوم: ابلاغ به کارمندان دولت..... ۱۵۰
- گفتار سوم: ابلاغ به مقامات قضایی..... ۱۵۱
- مبحث اول: نحوه صدور ابلاغیه الکترونیک برای مقامات قضایی..... ۱۵۴
- مبحث دوم: نحوه دریافت ابلاغیه الکترونیک مقامات قضایی در سامانه ابلاغ.. ۱۵۹
- ۱- ورود مقامات قضایی به سامانه ابلاغ الکترونیک..... ۱۵۹
- ۲- مشاهده ابلاغیه مقامات قضایی در سامانه ابلاغ..... ۱۵۹
- گفتار چهارم: ابلاغ به زندانیان..... ۱۶۱
- گفتار پنجم: ابلاغ به اتباع خارجی..... ۱۶۷
- فصل هفتم: راهکارهای افزایش ابلاغ الکترونیک..... ۱۶۷
- گفتار اول: کنترل ثبت‌نام ثنا..... ۱۶۷
- مبحث اول: توسعه دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و راه‌اندازی واحد ثبت‌نام ثنا در واحدهای قضایی..... ۱۶۸
- مبحث دوم: تجهیز واحدهای قضایی به سامانه کنترل تردد..... ۱۶۸
- گفتار دوم: ارزیابی امکان صدور ابلاغ الکترونیک قبل از صدور ابلاغ سنتی.. ۱۷۰
- مبحث اول: تماس تلفنی و دعوت به ثبت‌نام..... ۱۷۰
- مبحث دوم: استعلام وضعیت ثبت‌نام اشخاص در سامانه ثنا..... ۱۷۱
- ۱- سابقه‌یابی و جستجو در پایگاه داده ثنا..... ۱۷۱
- ۲- استعلام مشخصات شخص حقوقی از قسمت اشخاص پرونده..... ۱۷۲
- گفتار سوم: بازیابی اشخاص ثبت‌نام شده در سیستم مدیریت پرونده قضایی (CMS)..... ۱۷۳
- گفتار چهارم: رفع مشکل مغایرت مشخصات هویتی شخص پرونده با اطلاعات استخراج شده از ثنا جهت صدور ابلاغ الکترونیک..... ۱۷۴
- گفتار پنجم: کنترل اشخاص حقوقی دارای ابلاغیه زیاد..... ۱۷۵

دیاچه

قوه قضائیه جمهوری اسلامی ایران، با طراحی و اجرای مجموعه‌ای از زیرساخت‌های لازم در حوزه حقوقی، قضایی و فناوری برای انجام ابلاغ الکترونیک موجب شد که گامی بزرگ در تاریخ دادرسی ایران بردارد. طرح ابلاغ الکترونیک با توجه به زیرساخت مستحکم قانونی و نیز رونق روزافزون و پیشرو تبادل اطلاعات در فضای دیجیتال، توانست اقبال مدیران ارشد و میانی، قضات و کارمندان و از طرف دیگر مردم و مراجعان به قوه قضائیه را جلب و ظرفیت نهفته آن را فعال کند و عینیت بخشد. تصویب موادی از قانون آیین دادرسی کیفری و قانون آیین دادرسی الکترونیک مانند مواد ۱۷۵ و ۶۵۵ و تبصره‌های آن، تدوین و تصویب دستورالعمل‌ها و آیین‌نامه‌های مربوط و حمایت پیگیر و مؤثر در همه ارکان قوه قضائیه و همت مرکز آمار و فناوری اطلاعات، سنگ بنای محکم و پایه‌ای استوار، از منظر حقوقی و قضایی و سازمانی و اجرایی را فراهم کرد.

اقدامات فناورانه قوه قضائیه در خدمات الکترونیک قضایی درون دستگاهی و ارائه خدمات الکترونیک حرفه‌ای و قضایی بین مردم و قوه قضائیه و نهادهای کسب و کار قضایی مرتبط مانند وکلا و کارشناسان، موجب شد که طرح ابلاغ الکترونیک با کمترین اشکال و در بهترین زمان، اجرا گردیده و به بهره‌برداری برسد. اکنون ابلاغ الکترونیک موجب تسهیل، تسریع و دقت در فرآیند دادرسی گردیده است. به حق گفته شده و می‌شود که تنها ابلاغ الکترونیک، یکی از گره‌های فرو بسته و کهنه دادرسی را گشوده و به زمینه‌های مشکلات فراوانی پایان داده است و حوزه مالی و اقتصادی و به تبع آن زیست محیطی موجب صرفه و بهبود در ارقامی قابل توجه شده است.

از دیگر سو مباحث هوشمندسازی قوه قضائیه و خودکارسازی فرآیندهای قضایی نیز، دارای نکات فراوان حقوقی و قضایی و زمینه پژوهش‌های نوینی است که بایسته است حقوقدانان و علمای این عرصه در مجامع علمی به آن بپردازند و با تدقیقات و تحقیقات خود این شاخه تازه علم را بارورتر و پرثمرتر کنند.